

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 11. januar 2012

Sag 306/2010

DI som mandatar for Falck Danmark A/S

(advokat Henrik Uldal)

mod

3F Sydfyn som mandatar for A

(advokat Michael Meyn)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Københavns Byret den 18. maj 2010 og af Østre Landsret den 10. august 2010.

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Peter Blok, Lene Pagter Kristensen, Poul Søgaard, Vibeke Rønne og Michael Rekling.

Påstande

Kærende, DI som mandatar for Falck Danmark A/S, har gentaget sin påstand.

Indkærede, 3F Sydfyn som mandatar for A, har påstået stadfæstelse.

Anbringender

Kærende har navnlig gjort gældende, at nærværende sag bygger på et overenskomstbaseret krav – ikke et lovbaseret krav. I den situation har 3F Sydfyn ikke valgfrihed mellem at føre sagen ved de almindelige domstole eller ved faglig voldgift. Såfremt 3F vil forfølge kravet, skal dette ske ved faglig voldgift/Afskedigelsesnævnet indenfor de gældende frister. A har i medfør af arbejdsretslovens § 11, stk. 2, mulighed for selv at anlægge sag ved de almindelige domstole. A skal godtgøre, "...at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet". Dette skal i denne sag forstås således, at A skal godtgøre, at 3F helt afstår fra at forfølge kravet. Et sådant bevis er ikke ført. Tværtimod støtter 3F kravet såvel juridisk som økonomisk ved at optræde som mandatar for A. Hermed forumshopper forbundet i strid med gældende retspraksis.

Indkærede har navnlig gjort gældende, at As faglige organisation, 3F Sydfyn, i den konkrete sag ikke var indstillet på at forfølge hans krav. 3F har ad flere omgange afstået fra at forfølge kravet, og A har derfor ikke haft mulighed for at få prøvet sit krav. 3F Sydfyns rolle som mandatar bør ikke have betydning – ikke mindst henset til de omstændigheder, hvorunder den faglige organisation er indtrådt. Lov om arbejdsretten og faglige voldgifter § 11, stk. 2, afskærer ikke en lønmodtager fra at anlægge en sag ved de almindelige domstole med den faglige organisation som mandatar. Der er derfor ikke grundlag for at afvise sagen.

Sagsfremstilling

A blev ved brev af 28. februar 2005 opsagt fra sin stilling som redder i Falcks redningskorps og fritstillet i opsigelsesperioden på 6 måneder. Falck Danmark henviste ved opsigelsen bl.a. til en forudgående skriftlig advarsel vedrørende utilfredsstillende fremmøde og en efterfølgende udeblivelse.

As ansættelse var omfattet af overenskomst af 21. december 2004 mellem Specialarbejderforbundet i Danmark og Den særlige arbejdsgiverforening i HTS-A (nu DI) for reddere i Falck Danmark. Overenskomsten henviste for så vidt angik tvistigheder bl.a. til Hovedaftalen mellem LO og DA af 1973 med senere ændringer.

Af Hovedaftalens § 4, stk. 3, litra b-d, fremgår bl.a., at hvis man fra arbejdstagerside hævder, at afskedigelsen er urimelig og ikke begrundet i arbejdstagers eller virksomhedens forhold, kan afskedigelsen kræves behandlet lokalt mellem repræsentanter for virksomhedens ledelse og dens arbejdstagere. Hvis der ikke opnås enighed, skal der, hvis det interesserede fagforbund begærer sagen videreført, omgående optages forhandling mellem organisationerne. Opnås der ikke herved enighed, kan det interesserede fagforbund indgive klage til Afskedigelsesnævnet inden 7 dage efter afslutningen af organisationernes forhandling.

Om sagsforløbet efter opsigelsen fremgår bl.a. følgende af en udtalelse af 13. februar 2006 udarbejdet af professor Eva Smith som mæglingmand i anledning af en klage fra A over 3F Sydfyn:

”Den 1. marts 2005 anmodede indklagede [3F SydFyn] Falck Danmark A/S om, at der blev afholdt et mæglingsmøde hurtigst muligt.

...

Ved brev dateret den 27. april 2005 meddelte indklagede klager, at ”vi ikke kan vinde en sag og få mere ud af det, ...”.

Den 20. september 2005 blev der afholdt et møde mellem klager og indklagede. Her blev sagsforløbet gennemgået.

Indklagede meddelte på mødet, at der ikke ville blive foretaget yderligere i sagen.”

Eva Smith lagde i sin udtaltelse til grund, at der alene blev afholdt et mæglingmøde, og at sagen herefter ikke blev videreført. Af Eva Smiths afsluttende bemærkninger til sagen fremgår bl.a. følgende:

”Jeg finder således, at sagen burde have været fremmet fagretligt.

Indklagede er dog berettiget til at meddele klager, at sagen efter en konkret vurdering ikke bliver fremmet som en retlig sag, men indklagede burde have orienteret klager om, hvilke muligheder klager alternativ har. Det vil sige, at klager kunne indbringe spørgsmålet for de ordinære domstole.

Eftersom sagen fejlagtigt ikke er blevet fremmet i det fagretlige system, er der nu kun den mulighed tilbage at indbringe sagen for de ordinære domstole. Efter min opfattelse er der grundlag for et søgsmål. Jeg finder, at 3F bør støtte klageren juridisk og økonomisk i gennemførelsen af en sådan sag.”

Den 28. september 2006 afgav 3F Sydfyn erklæring om, at forbundet ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet vedrørende A.

Ved stævning modtaget i Københavns Byret den 10. oktober 2006 anlagde 3F Sydfyn som mandatar for A nærværende sag mod Falck Danmark A/S med påstand om betaling af godtgørelse på 143.367,72 kr., svarende til 6 måneders løn, under henvisning til bl.a., at opsigelsen var uberettiget og usaglig.

Parterne er enige om, at As krav alene er baseret på overenskomsten.

Højesterets begrundelse og resultat

Efter arbejdsretslovens § 11, stk. 2, kan en organiseret lønmodtager anlægge sag ved de almindelige domstole om påståede løntilgodehavender mv., såfremt den pågældende godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet.

Det samme gælder, når den fagretlige organisation opgiver at føre en påbegyndt sag herom til afslutning. Som senest anført i Højesterets dom af 23. august 2011 (UfR 2011.3148) kan det ikke antages, at det i et tilfælde, hvor den faglige organisation er indstillet på at forfølge et eventuelt krav, har været tilsigtet at give frit valg mellem det fagretlige system og domstolene.

A kan som medlem af 3F herefter kun anlægge sag ved de almindelige domstole vedrørende sit krav om godtgørelse for usaglig afskedigelse, der støttes på overenskomsten, såfremt han godtgør, at 3F har valgt ikke at forfølge kravet.

Forbundet meddelte ved brev af 13. april 2005 A, at man opgav at føre sagen. Efter mæglingsmandens udtalelse af 13. februar 2006 traf 3F imidlertid beslutning om at støtte As krav. Forbundet kunne på dette tidspunkt ikke inden for gældende tidsfrister forfølge kravet ved faglig voldgift eller Afskedigelsesnævnet. I stedet udtog forbundet som mandatar for A stævning med påstand om godtgørelse for usaglig afskedigelse.

Højesteret finder, at 3F under disse omstændigheder ikke kan anses at have opgivet at forfølge As krav. A kan derfor ikke under denne sag, der er anlagt af 3F Sydfyn som mandatar for A, få kravet vedrørende usaglig afskedigelse behandlet ved domstolene, og Højesteret afviser derfor sagen.

Thi kendes for ret:

Sagen afvises.

I sagsomkostninger for byret, landsret og Højesteret skal 3F Sydfyn som mandatar for A inden 14 dage betale 25.000 kr. til DI som mandatar for Falck Danmark A/S. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kærefgiften tilbagebetales til DI som mandatar for Falck Danmark A/S.